

ΓΕΝΙΚΗ

ΑΠΟ ΡΗΜΑ

1. Αντικείμενο σε ρήματα που σημαίνουν:

Α ΦΡΟΝΤΙΔΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ (αντίθετα)

φροντίζω, μεταμέλομαι, ἐπιμελοῦμαι, μέλει μοί τίνος, προνοῶ, μεταμέλει μοί τίνος, κήδομαι, ἀμελοῶ

Β ΜΝΗΜΗ - ΛΗΘΗ

μέμνημαι, μιμνήσκομαι, μνημονεύω, ἐπιλανθάνομαι

Γ ΑΠΟΠΕΙΡΑ (επιτυχία - αποτυχία)

πειρῶ, αποτυγχάνω, πειρῶμαι, ἀμαρτάνω, τυγχάνω, ἐξαμαρτάνω, ἐφικνοῦμαι

Δ ΑΙΣΘΗΣΗ

ἀκούω, ἄπτομαι ἀκροῶμαι ψαύω ὄζω (μυρίζω) δράττομαι ὄσφραίνομαι γεύομαι

Ε ΕΝΑΡΞΗ - ΛΗΞΗ

ἀρχω λήγω, ἔρχομαι παύομαι

ΣΤ ΕΞΟΥΣΙΑ

ἡγεμονεύω, δεσπόζω, κρατῶ, ἀργῶ, βασιλεύω, ἡγοῦμαι

Ζ ΣΥΓΚΡΙΣΗ - ΔΙΑΦΟΡΑ - ΥΠΕΡΟΧΗ

πρωτεύω, πλεονεκτῶ, υπερτερῶ, ἀριστεύω ἠττῶμαι, ἀπολείπομαι, μειονεκτῶ, λείπομαι

Η ΑΠΟΛΑΥΣΗ - ΕΠΙΘΥΜΙΑ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

ἀπολαύω, ὀνίναμαι, ἐπιθυμῶ, ὀρέγομαι, γλίχομαι, κοινωνῶ, μεταλαμβάνω, μετέχω, μέτεστί μοί τίνος ἀφίεμαι

Θ ΠΛΗΣΜΟΝΗ - ΣΤΕΡΗΣΗ

πίμπλαμαι, βρίθω, γέμω, μεστῶ, ἀπορῶ, στέρομαι, δεῖ μοί τίνος

Ι ΑΠΑΛΛΑΓΗ - ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ - ΑΠΟΧΗ

ἀπαλλάττω, ἀφίεμαι, ἀπέχω, διέχω, χωρίζομαι, ἄπειμι

ΙΑ ΦΕΙΔΩ (αντίθετα)

φείδομαι, ἀφειδῶ

ΙΒ ΣΥΝΘΕΤΑ με τις προθέσεις ἀπό - εκ - κατά - προ - ὑπέρ

2. Γενική κατηγορηματική

Πρέπει να έχουμε (ή να εννοείται) συνδυακό ρήμα

α) ΚΤΗΤΙΚΗ : ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως

β) ΔΙΑΙΡΕΤΙΚΗ : εἰμί τῶν ἀδυνάτων ἐγώ

γ) ΥΛΗΣ : αἱ οἰκίαι ἦσαν χρυσοῦ

δ) ΑΞΙΑΣ : ἡ οἰκία ἐστὶ εἴκοσι μνῶν

ε) ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ : εἰμί τριάκοντα ἐτῶν

3. Γενική της καταγωγής

Δίπλα στα ρήματα: εἰμί. πέφυκα, γίγνομαι, ἔφυν π.χ. τοιούτων ἐστέ προγόνων

ΑΠΟ ΟΝΟΜΑ

1. Γενική Κτητική: πχ φίλος Ξενοφάντος, ἡ οἰκία τοῦ Σωκράτους : συνήθως με τα

ἐχθρός	συγγενής	μέγεθος
οἰκεῖος	ξένος	πλήθος
φίλος	σύμμαχος	
εταῖρος	ἀλλότριος	

2. Γενική Αξίας

1) Δηλώνει την αξία (υλική-ηθική) ἄξιος, τίμιος, ἀντάξιος, ὀνητός, ἀξιόχρεως

Προσοχή:

Τα παραπάνω επίθετα όταν συνοδεύονται από γενική προσώπου τότε αυτή τίθεται ως Γεν. Αντικειμενική. π.χ. ἀξία θανάτου

3. Γενική Περιεχομένου π.χ. – ἄλσος δένδρων — σωρός λίθων

1) Δηλώνει το τι περιέχεται στο προσδιοριζόμενο πράγμα

φρουρά	σύνταγμα
ὄμιλος	ὕλη
ὁμάς	ἀριθμός
σωρός	θησαυρός

4. Γενική Ὑλης : Δηλώνει την ὕλη από την οποία κατασκευάστηκε το προσδιοριζόμενο π.χ. πύλη σιδήρου

5. Γενική Αιτίας : Δίπλα σε λέξεις ψυχικού πάθους-δικαστικές

ἔνοχος, ὑπαίτιος ἀναίτιος ὑπόλογος, αἴτιος, ὑπόδικος, μακάριος, εὐδαίμων

6. Γενική Ἰδιότητας : Δηλώνει ηλικία - μέγεθος - χρώμα

Συνήθως συνοδεύεται από επιθ. προσδιορ. π.χ. τείχος ἐπτά σταδίων

7. Γενική Δημιουργού Αποτελεί ιδιαίτερη μορφή Γεν. Κτητικής

π.χ. οἱ νόμοι του Σόλωνος

8. Γενική Συγκριτική; Δίπλα σε:

1) συγκριτικό βαθμό

2) λέξεις συγκριτικής σημασίας ἄλλος, διάφορος, ἄλλοιός, ἐναντίος, ἕτερος, περισσός, πρότερος, ὕστερος

3) αριθμητικά σε -πλάσιος -πλους π.χ. πολλαπλασίους ὑμῶν ἐνικάτε

9. Γενική Διαιρετική

1) Δίπλα σε λέξεις ποσού – αριθμού : τις, οὐδεῖς, πολλοί, ἕκαστος

2) Δίπλα σε υπερθετικό βαθμό

3) Δίπλα σε ουδέτερα αντωνυμιών-επιθέτων π.χ. – τό πλεῖστον του χρόνου - μηδεῖς τῶν Ἀθηναίων

10. Γενική Ὑποκειμενική

Όταν η προσδιοριζόμενη λέξη τρέπεται σε ρήμα και η Γενική τίθεται ως Ὑποκείμενο.

Σημείωση: Το ρήμα πρέπει να είναι ενεργητικό, εκτός αν δεν υπάρχει Ενεργ. Φωνή π.χ. πόλεμος Ἀθηναίων – πολεμοῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι, φόβος τῶν βαρβάρων - φοβοῦνται οἱ βάρβαροι

11. Γενική Αντικειμενική

Όταν η προσδιοριζόμενη λέξη τρέπεται σε ρήμα και η Γενική τίθεται ως Αντικείμενο.

Σημείωση: Το ρήμα πρέπει να είναι Ενεργητικής σημασίας συντασσόμενο με 1 ἘΝΙΚΗ π.χ. ὁ πόθος της πατρίδος – ποθῶ την πατρίδα

Προσοχή:

Ονόματα με «ω» στερητικό και επίθετα σε -ικός (ενεργητικά) δέχονται γεν. Αντικειμενική

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟ ΕΠΙΡΡΗΜΑ

1. Γενική Αντικειμενική

Δίπλα σε επιρρήματα-παράγωγα επιθέτων συντασσόμενων με 1 ενική π.χ. οὐκ ἀπείρως αὐτοῦ ἔχω

2. Γενική Διαιρετική

Δίπλα σε τοπικά - χρονικά - αριθμητικά επιρρήματα. π.χ. πολλαχού τῆς γῆς

3. Γενική Αναφοράς

Δίπλα σε τροπικά επιρρήματα που συνοδεύουν τα ρήματα: ἔχω, καθίσταμαι, κείμαι, ἤκω

π.χ. πῶς ἔχεις ὑγείας;

4. Γενική Αφειτηρίας ή Χωρισμού, Δίπλα σε προθετικά επιρρήματα, επιρρήματα αιομάκρουσης

ἐντός	μεταξύ
ἐγγύς	ὀπισθεν
ἐνδον	δίकिन
πέραν	πλησίον

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟ ΕΠΙΦΩΝΗΜΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΙΤΙΑΣ π.χ. φεῦ τῆς ἀνοίας

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ (ΩΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ)

ΓΕΝΙΚΗ ΤΟΠΟΥ π.χ. αὐτοῦ κεῖται Σόλων

ΓΕΝΙΚΗ ΧΡΟΝΟΥ π.χ. τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτός

ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΣΟΥ Δίπλα σε ρήματα: τιμῶ, πωλῶ, ἐκτιμῶ κ.λπ. π.χ. θεμιστοκλέα τιμῶν ἤξιωσαν

ΓΕΝΙΚΗ ΑΙΤΙΑΣ Δίπλα σε ρήματα ψυχικού πάθους π.χ. Ζηλῶ σε πλούτου

ΓΕΝΙΚΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ Δίπλα σε ρήματα δικαστικά π.χ. ἔαλω κλοπῆς

ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΙΝΗΣ Δίπλα σε ρήματα δικαστικά π.χ. κρίνομαι θανάτου

ΓΕΝΙΚΗ ΣΚΟΠΟΥ Συνήθως τίθεται Γενική Έναρθρου Απαρεμφάτου συνοδευόμενο από άρνηση <μη> (επιθυμίας) π.χ. περιεσταύρωσαν αυτούς, τοῦ μηδένα ἐξίέναι

ΔΟΤΙΚΗ

ΑΠΟ ΡΗΜΑ

1. Αντικείμενο ρημάτων που σημαίνουν

A πρέπει - αρμόζει – προσήκει

B ΦΙΛΙΚΗ ή ΕΧΘΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ἀρέσκω, χαλεπαίνω, ὀργίζομαι, μάχομαι, ἐνοχλώ, ἐπιβουλεύω, μέμφομαι τινί/τινα, φθονῶ, ἐπιτιμῶ ἐγκαλῶ, στασιάζω, απειλῶ τινί/τινά/τι, ὀνειδίζω τινί/τινά

Γ ΕΡΙΑΔΑ - ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ – ΑΜΙΛΛΑ

ἐρίζω διαφέρομαι ἀμιλλῶμαι διαγωνίζομαι, διαλλάττομαι, σπονδάς ποιοῦμαι σπένδομαι

Δ ΙΣΟΤΗΤΑ - ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ - ΣΥΜΦΩΝΙΑ ισούμαι

ὁμοιάζω, ἔοικα, ὁμονοῶ ὁμολογῶ συμφωνῶ συνάδω

Ε ΠΡΟΣΕΓΙΤΙΣΗ - ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ - ΑΚΟΥΛΟΥΘΙΑ

πελάζω, πλησιάζω, απαντῶ, ἔπομαι, ἀκολουθῶ, ἐντυγχάνω,

Γ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΕΝΩΣΗ

ὁμιλῶ, διαλέγομαι, εἰς λόγους ἔρχομαι, μείγνυμαι, κεράννυμαι, χρῶμαι

ΕΥΠΕΙΘΕΙΑ - ΥΠΟΤΑΓΗ - ΠΙΣΤΗ - ΒΟΗΘΕΙΑ

πέιθομαι, ὑπηρετῶ, εὐνοῶ, βοηθῶ, πιστεύω, δουλεύω, ἀμύνω, ἀρήγω, ὑπακούω, ἀπειθῶ, ὑπέικω

ΣΥΝΘΕΤΑ με τις προθέσεις:

σύν – ἐν – ἐπί – παρά – περί – πρός – ὑπό – ὀμοῦ

2. Δοτική Προσωπική:

ΑΠΟ ΟΝΟΜΑ - ΕΠΙΡΡΗΜΑ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ: π.χ. ἡ ὑπακοή τοῖς ἄρχουσι - ὁμιλία τοῖς ἀγαθοῖς

Με ουσιαστικά, επίθετα και επιρρήματα παράγωγα ρημάτων που συντάσσονται με δοτική.

πολέμιος, ἐνάντιος, ευμενής, δυσμενής, φίλος, εχθρός, σύμμαχος, υπήκοος, εὐπειθής, ἀνάρμοστος, ἀρμόδιος, ἀπρεπής, πλησίος, γείτων, ὄμορος, ἐπόμενος, ἀκόλουθος, διάδοχος, ὄμοιος, ἀνόμοιος, παραπλήσιος, ὁ αὐτός, ἀφέλιμος, ἐπιζήμιος, ἀνισος, σύμφωνος, ἐμφυτο, ὁμοίως, συγχρόνως, ἐπομένως, ἅμα, ὀμοῦ...

ΔΟΤΙΚΗ της ΑΝΑΦΟΡΑΣ (σπάνια)

Προσδιορίζει επίθετα που δεν ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες. π.χ. ταχύς τοῖς ποσίν

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ (ΩΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ)

ΧΡΟΝΟΥ π.χ. τῇ ὑστεραίᾳ ἐξέπλευσαν

ΤΟΠΟΥ

▪ **A** Κυρίως δοτικές τοπωνυμίων π.χ. ἐγένετο μάχη Μαραθῶνι

▪ **B** Δοτικοφανή επιρρήματα τόπου, ἄλλη (= αλλού) τῆδε (= ἐδῶ) ἐκεῖνη (= ἐκεῖ)

ΠΟΣΟΥ: Οι πιο συνηθισμένες είναι: πολλῶ, τοσούτω, ὀλίγω, ὅσω π.χ. ὀλίγω ὑστερον

ΑΙΤΙΑΣ Δίπλα σε ρήματα ψυχικού πάθους συνήθως π.χ. στρατηγός ἐξεπλάγη ταῖ ἐφόδω –

ΑΝΑΦΟΡΑΣ: π.χ. ταχύς ποσίν

ΣΥΝΟΔΕΙΑΣ: Τίθεται δίπλα σε ρήματα κίνησης σημαντικά π.χ. ἐπορεύοντο τοῖς ὀπίταις —

ΜΕΣΟΥ: Όταν πρόκειται για ιδεατές - αφηρημένες έννοιες π.χ. ἐφόνευσε τοῖς λόγοις -

ΟΡΓΑΝΟΥ: Όταν πρόκειται για χειροπιαστά αντικείμενα π.χ. ἐφόνευσε τῷ ζίφει

ΤΡΟΠΟΥ: δοτικοφανή επιρρήματα: ἰδίᾳ, δρόμω (= τροχάδην) δημοσίᾳ, σπουδῇ (= βιαστικά), κοινῇ σχολῇ (= αργά, ἀνετα), πεζῇ, φύσει (= ἀπό τη φύση), βίᾳ, τῆδε ταύτη